

Урысыбзэр атыгь

Тыгъуасэ, зэрэхгэгүү фэдэу, Адыгэим иеджаплэхэм къачлэкыихэрэм урысыбзэмкэ уштыныр аклыгь.

Зэклэмки нэбгырэ 1432-м экзаменуры атыгь. Ар мыгъэ еджаплэхэм къачлэкыихэрэм нэбгыри 8-кэ анахыгь.

Экзамен Ыыхыпэ 20-у республикэн щагъэпсыгъэхэм ашыщэй тыгъуасэ 9-мэ тоф ашлагь. Ахэм ашыщэй 3-р Мыекуулэ щы, Тууцжыкы Шэуджэн районхэм экзамен Ыыхыпэхэм тоф ашшагъяа. А районитуме яклэледжаклохэр гүнэгүү къа-

пае балл 24-рэ нахь мымаклэу къэпхын фая.

Къэклорэ уштыныр Іэклыб къэралыгъубазэмкэ атышт. Ар лахытлоу гошыгъэу зэхэцгээшт. Мы мазэм и 9-м — шэмбэтым — апэрэ лахыр атышт, ято-нэрэр и 13-м зэхашшт.

Іэклыб къэралыгъубазэмкэ уштынхэм якіеуххэр бэдзэо-гүүм и 3-м къараложыщтыгь. СИХҮУ Гощнагуу.

Лъэпкъ искуствэмрэ Ѣынныгъэмрэ

Лэужхэр зэфэзыщэгъэ зэхахь

Адыгэ Республикаан и Къэралыгъо филармоние иорэдьохэу Баджэ Дзэхъянэрэ Нэгъой Маринэрэ япчыхъэзэхахь еплыгъэхэм лъэпкъ искуствэр шүкіэ къяташгъэу тэлъытэ.

Урысыем икласикэ хэхэгъэ произвенихэр, Адыгэ Республикаан икомпозиторхэм аусыгъэхэр, фэшьхъафхэрэ зэхахьем Ѣынныгъэх. Урысыем, Адыгэим язаслужене артисткэу Баджэ Дзэхъян игупшигъэхэм къащихигъэштэгь пчыхъэзэхахьем къициорэ ордхэр илахылхэм, искуствэм инибаджэгъухэм, гашшэй къыдээзийгүүгь цыфхэм афигъэхы зэршоигъор.

Цыфым Ѣынныгъэх къинигъо маклэп Ѣызэпичирэ. Баджэ Дзэхъян зэрилтийтэрэмкэ, искуствэр кючэ лъэшэу Ѣыт. Уимурадхэм уафеклоным фэш искуствэ шыныкъэр Ѣынныгъу къынфэхъу.

Сергей Рахманиновым Ѣысигъэхэм уядэузе, Адыгэим икомпозиторхэрэ Тхъабысым Умарэ, Нэххэе Аслын, Сиху Рэмэзан, Анзэрэкъо Вячеслав, фэшьхъафхэм ятворчествэ зэхэхь.

Адыгэим инароднэ артисткэу Нэгъой Маринэрэ мэкъэ Ѣынныгъэх къынорэ ордым угъэгупшигъэ. Мэкъэ шыбаклэ нэмыкI ордым къызыгъидзэкI, сэнаущигъэу хэлтэри нахьышоу къыпльээсэ.

Фортепианэмкэ къадежьыуу-ре Набэкъо Беллэ тизэдэгүүш-Іэгъу къызэрэхихигъэштэгъэу, Баджэ Дзэхъянэрэ Нэгъой Маринэрэ тоф адишлэнэри зыкли къехынгъэгъэп. Нэппэшгъу-закъоклэ агурао, ордышшом тамэ реты.

Нэхэе Аслын иоперэ Ѣынныгъэ Аслын иоперэ Ѣынныгъэ, кинофильмэхэм ашылурэ ордхэм ашыщхэр Дз. Баджэ къынорэ. Пчыхъэзэхахьэр анахьэу къэзигъебаигъэр Жэнэ Кырымызэ итугыгъэхэм атхэгъэ ордхэу Тхъабысым Умарэ, Сэмэгү Гощнагуу, нэмыкIхэм аусыгъэхэр ари. Адыгэхэм яшэн-хабзэхэм яхьылгээ.

Зызщагъэпскыншт уахътэм фагъэхъазыры

Мыекъопэ къэлэ администрацием ипресс-къуулыкъу къызэритирэмкэ, гупчэ паркын дэт бассейнэм икъызэхуун фэгъэхыгъэ тофхъабзэхэр джырэ уахътэм рагъэлоклых, бассейнэм ычэ аукъэбзы. Зэрагъэнэфагъэмкэ, тофшэнхэр тхъамафэкэ аухыщтыгь, нэужум ашт псыр рагъэхъошт.

Роспотребнадзорым АР-мкэ и Гээлорышланэ икъуулыкъушэхэм псым изытет санитарнэ шапхъэхэм адештэмэ ауплээхъщт, ашт ыуж ари нылэп бассейнэм зызщагъэпскын пльээхъщт.

Специалистхэм къызэралорэмкэ, зызщагъэпскы хууцт чылпэ закъоу Мыекуулэ дэтыр къэлэ бассейнэр ари. Щынэгъончъэнэм мыш лъэшэу анаэ щытырагъэты. Цыфхэр къэзигъэнэхъэрэ отрядын бассейнэм мафэ къэс къуулыкъур щехъы. Нэбгырищыр лъэгаплэм тетхэу зызщагъэпскыихэрэм альэпльэх, зы нэбгырэ къуашьом исэу псым къыщеклоклы, ахэм ящыкэгъэ Ѣэмэ-псымехэр

зэктэ алэклэлъых. Медицинэ постри мыш къыдыхэлъытагь,

къэлэццыкъухэм зызщагъэпскыншт хэушхъафыгъэ чылпэ хэт.

тыр ашогъэшшэгъонигъ. Искуствэм лъэпкъхэр, лэужхэр зэрээфишхэрэ къызыгъэштэгъорэ зэлүүкъэхуун нахьыэрэ

ахэлжьэх зэршоигъор къытаягь.

ЕМТЫЛЬ Нурбый.

Зэхъокынныгъэхэр фэхъугъэх

Ресурсхэр алэклэзигъэхъэрэ организацием эхэрэ ахэр зыгъэфедэхъэрэмрэ зэзэгынныгъэу зэдашыгъэм тегъэпсихъагъэу Псэуплэ кодексым зэхъокынныгъэхэр фэхъугъэх.

«Фабэу агъэфедагъэм тэфэрэ ахьщэр занкъу ар алэклэзигъэхъэрэ организацием ратынэм епхыгъэ тофхъабзэхэр мы уахътэм ТСЖ-у залумэ зэрахъэх. Мэкьюогъум и 1-м къыншэгъэжьагъэу ыпшээхъэ зигугуу къэтшыгъэ шынкаклакъэм тэхъэх ТСЖ-у «Глория», гээлорышэхко компаниу «Авангард» зыцэхэр — къеты лахзэхэль обществэу «Автономная теплоэнергетическая компания» зыфилорэм ипресс-къуулыкъу.

— Фэло-фашигъэ бгъэфедагъэм ыпкэ ээрэптиштэм къинигъо къыпкынен Ѣытэп, Сбербанкын ыкы «Магик» зыфилорэм якассхэм комиссиянкээр хамыубыткъу ахьщэр ашыптын пльээхъщт, — къынорэ Мыекъопэ теплосетьхэм иотдел

ипашу Ирина Скрипниченкэм. Фабэр алэклэзигъэхъэрэ организацием иофишихъэм зэралтийтэрэмкэ, мы шыкъэр бэкI нахь фед ыкыл ар къызфэзэфедэштхэм япчагъэ зэрэххъэштэм Ѣеч хэллэп.

Цыфхэмкэ мы шыкъэр нахь цыхьашшэгъо Ѣыт, сида плома фэло-фашигъэ ыпкэ занкъу ежь организацием фэлкюшт. Непэ къалэм мы лъэнэхъомкэ бэмэ чыфэхэр атэлхы. Ахэм ашыщх я 28-рэ псэуплэ кооперативыр, ТСЖ-у «Димитровар», нэмыкIхэр» — къеты пресс-къуулыкъум.

Мы мафэм ехъулэй гээлорышэхко компаниехэм ыкы ТСЖ-хэм Мыекъопэ теплосетьхэм аратыжын фаяу чыфэу сомэ миллионы 125-м ехъу атель.

ПЭШЭ ДЭГҮҮГЬ, ЦЫФ ГУКТЭГҮҮГЬ

Мамгъэт Къасимэ ыццэ псауныгъэм икъэухъумэн итамигъэу лъэпкым итарихъ къихэнэшт. Ильэс 40-м мыштыжъэу а системэр ылъэ тегъэуцогъэним фэлэжьагь.

Ильэс 71-рэ хъугъэ къодьеу дунам ехъжыгь. Цыф гъашэкіз бэп, «лы зишүүгъу» зыфалорэм фэдэу идуунай ыхъожыгь. Цыфуу төуркыуагъэ зыхэмэйлэу, зиофишэн дэгүүдэдэу зэшюзыххэрэм, пшэдэкъижышко зыпиль һэнатэу ильэс 40-рэ ыгъэцкягъэм, мафэ къэс уштэйпэу щитым гурелажь, псауныгъэр зэщегъакь.

Ары Къасими къехуулагъэр, цыфыбэмэ япсауныгъэ фэбенагь, ау ежэ зыфесакъижынэу хъугъэп. Ихъорэльф цыкхэм задэтхэжьыщ, загъэтхэжьыщ ухатэм дунам ехъжыгь...

Нарэ фэдэу къэбар къалуатэ: һэнтэшко зиэл лымян янгээ зызэххым, лы горз хъадагъэм ежъагъэу клоэ, аш къикъижырэ куп ыпэ къифагъэти, щмынгъжыр һэнтээ зиэл лыр ареу къизыралом, «ежъирмэ лагъэр ада хэта сыйзээльгэгъуштыр!» ытуу къыгъэзэжыгъагъэу. Ар сибу къыгъэкъижыгь Къасимэ иджыназэу цыфыбэ къизэкло-лэгъагъэм. Зидежагь, ригъеджагь, тоф зидишагь зэхэзыхыгъэ пстэуми клон фау альтагь. Зыми къымыльгэу-щэхэми, шыххэклифа зыфашырэ цыфыр иаужырэ гьогу агъекто-тэжкинэу чынпэ зэфшхъафхэм къарыкхи Мыекъуапэ къэкуагъэх.

Къасимэ сиофишэн епхыгъэу зэ-то сиукинэу, гущиэгъу тызэфхъунэу хъугъэ. Хэгъэгум а лъэхбаным «перестройкэр» щыкъоштыгь, лэжкапкэр цыфхэм къарамытэу, къаратыгъэм-кли пщэфын зыщэмийлэхъаным, анах ильэс дэйхэм ат-фэу валеологии – къэлэцкыу-хэм япсауныгъэ изытет зэзыгъэшээрэ наукаем – фэгъэхыгъэ зэлукъэшко Мыекъуапэ щын-щэхтим ехъилагъэу къизелом, «сабьеу еджапэм, къэлэцкыу-ыгъыпэм тэрээз ашамыгъахэрэм, тучан мэклэхэр зыщынэкү ухатэм, къэлэцкыу-ыгъыпэм сабьеу къыщизэх-хафэрэм ипсауныгъэ зэзыгъэшээрэ наукаем сидэущтэу утегу-щынэшт?» сиуу сеупчыгъагь. А упчээм иджуапэу къыгъогъагъэм къыфэзгээжъэу, къэстхыжъэу къыхкыгь. «Зы нэпкым тъкыкыкэрикэ адэм тэжьагь. Хэгъэгур гьогу тет, гьогум тетыр дэгьюу шхэн ылъэкыицтэп» ыло-гъагь.

Щынэгъэм хэхүхъэрэ пстэумки Мамгъэтим пшэдэкъижь зэrimыхырэр, къэххүщтэр ышылэу зэрэцимытэри къызгурэолом, «адэр нэпкым тънэсигъя?» сиуу сеупчымэ сшоиньлу ильэсхэр къуагъэх. Еланэ сидэгүштээнэу синаасын къызехым а упчээр естьгь. Сидрэ тофы-гъомки ежэ пшэдэкъижь ехым

фэдэу зэрэкъэралыгъолыр къыхэшшэу джэуапхэр къытыжыгъагъэх. Медицинэр цыфхэм ящылэкі-псэукэ зынесигъэ льегаплэр анах къызщылэгъорэ лъэнэкъуу зэрэцтыр къыдилытээ, джэуапхэр ыгъэпсыгъагъэх. Медицинэ кадрэхэм якъэгъэхъазыркынкэ, социальнэ лъэнэкъомкэ тофыгъуу щынхэм

гъэгъотыгь, дэгьюу псеугъэх, щылаагъэх. Ау гүхэкъышшуу зэшиллээр пасэу дунам ехъжыгъагъэх. Мыекъуапэ непэ щэпсэух Къэллъанэр Нурбийрэ, ашылхуу Дзэхъан Хъакэмзье Цэйхэм янис.

Непэ ситхыгъэ зыфэгъэхыгъэ Къасимэ къыфэзгээжъын. Еджаплэм дэгьюу щеджагь, ана-

икъутамэ къыщызэуахы. Апэ ар Адыгэ къэралыгъо университетын хэтэу тоф ышэу регъажээ. Нэужым ежъ-ежъирэу псеурэ филиалуу мэхъу, аш Къасимэ иректорэр агъенафе. Мы еджаплэр ылъэ төуцонымкэ, материальне базэр гъэптигээжъенимкэ, къэлэгъэдже кадрэхэр къещэлэгъэнхэмкэ тофышо

икъесагь, аш лъэшэу пыльыгь, иджанэ ыгъэкъэбзэнэу зыми цыхэе фишиштыгъэп.

Тыдэ зыщэи шапхъэхэм атетэу псеуным пыльыгь, нэмыхэм шапхъэхэр агъэцкэн фауу ылъытэштыгь.

— Зэгорэм тиунэкьош ныор Шэуджэнхъаблэ сымэджээшчим чэлэуу тылъыпльягь, — къеуатэ ышыпхуу Дзэхъанэ. — Ау сымаджэхэм ячыыгь уахтэ тытефагьети (а лъэхъаным Къасимэ врач шхъяаэу щытыгь), сышнахыж «джыдэдэм чыыегь уахтэшь, ар зытекыкы шуучэхъащт» къытиулагь. Икабинет тиши, уахтэр къесыфэ тежагь. Джы аш фэдэу щыэр макэ. Сэрги, сабийхэр арми сымаджээшчим чычэфагьэу ежэ врач шхъяаэу палатхэр къыкхъэхэ зыхыкэ тыхыхигъэшэ, апэ къытэкыуалэу къыхкыгъэп. Цыфуу палатэм къыдилми ар сышми егъашэмэ яслягъэп.

Сшы щытхуу фауу, зэдэгүүшчээхэр журналистхэм адышыныр икласу щытыгъэп. Итеплэе фэмыдэу гупытэ илгээгээ, фэльэкыицтимкэ цыфым 1-эплигъу фэххүүтгэгъэ, ишуга-гъэ ригъэкыицтгэгъэ. Икъуаджэ къэклоныр икъесагь, ныбджэгүүхэр бэу илгээгээ.

Зэгорэм иводитель игъусэу садэж къэкуагъэу згъашхээзэ Къасим унэм зекым, водителым инаа зызэтэзим лъэшэу зэрэфэгумэгъыагъэр, ынэпсхэр къышуаклозэ къысфиотэгъагь.

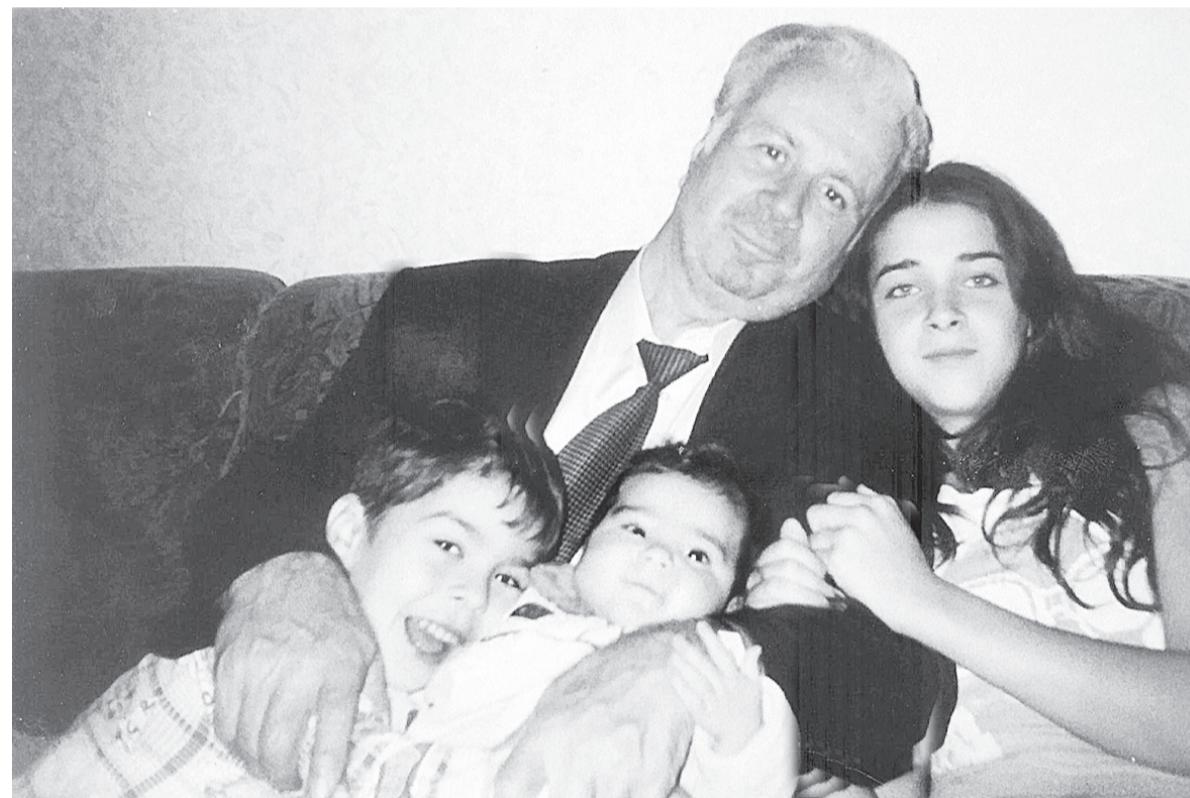
Къасим иофишэгъуухэм, ригъэджаагъэхэм, иныбджэгъуухэм шүүкэ агу къинаагь. Зэрэми-нистратагьэм, зэрэректорыгъэм, Адыгейим псауныгъэм икъэухъумэнкэ тофышагъэу щыриэхэм язакьоп, ар тэубытагь, пытагь зыхэль пэшэ дэгьюу агу къэкижьы.

Мамгъэтим иофишэгъагь къэралыгъом уасэ къыфишигъ. 1988-рэ ильэсийм орденэу «Знак Почета» къыратыгь, 1996-рэ ильэсийм «АР-м псауныгъэр къэухъумэгъэнимкэ изаслуженэ тофыш» зыфилорэ щытхууцэр къыфагъэшшошагь.

Ыныбжь ильэс 60 зэхъум, 2001-рэ ильэсийм, АР-м ианаахын лъаплэу «Адыгейим и Щытхуузехъ» зыфилорэ медалыр къыратагь.

Мамгъэтим къэралыгъом ыпашхъэ тофышагъэу щыриэхэм апае икъуаджэу Джыракье изыурам аш щыцэкэ еджэнхэр, къызщыхуу гъээгъуэунэу щытыгъэп.

Къасимэ итеплэкэ пхэшашо тоштагь. Ау ышыпхуу къызэриорэмкэ, цыф гүкэгъу гъэгъэхэм атеубгыагъэу игъашэ къыхыгь. Иныбжыкэгъум къыщегъэжьагъэу къэбзэнэгъэр

хэшыкышишко зэрафырилэр джэуапхэм къахэшгъагь.

Мамгъэт Юсыф иунаагъоу Джыракье Ѣылэсүрээм 1941-рэ ильэсийм ижъоныгъокэ мазэ апэрэ клалэу Къасимэ къихуа. Аш ынж пшашаагъэу къеххүщтээ Дзэхъан фасыгь, еланэ клалэхэр къызэкэльтиягъэх, зэши 6-рэ зы шыпхуурэ хууцшыгъэх. Аштетэу Мамгъэт унэгъо закъоу

хээ. Зыфежьэрэ тофыр гүнэм нигъесэу дэгьюу ыгъэцэкэ-нэр сидигьуу ишэнгыгь. Ежэ ышыхъээкэ зипшэдэкъижь дэгьюу дэдэу къызыгурьохэрэм Мамгъэтэйр ашыгъигь, иофишэгъуух-

ешэ. Зыфежьэрэ тофыр гүнэм нигъесэу дэгьюу ыгъэцэкэ-нэр сидигьуу ишэнгыгь. Ежэ ышыхъээкэ зипшэдэкъижь дэгьюу дэдэу къызыгурьохэрэм Мамгъэтэйр ашыгъигь, иофишэгъуух-

**Тыдэ зыщэи
шапхъэхэм атетэу
псэуным пы-
льыгь, нэмыхэм
шапхъэхэр
агъэцкэн фау
ылъытэштыгь.**

чылэм дэсэир къобын-шъэбин хъугъэ, дэхэбийнэу къэтэджыгъэх. Ятеплээки, яшэнкы зыхэтхэм къаажшхэу Мамгъэт зэшхэр дэхагъэх, дэгьюу еджэштагъэх. Къасимэ анахыжьти, янэтэхэр зыщэмийлэхъхэм ышыпхуу ышхэми ренэу алтынгъагь, зэкэми ашыгъагь ашыгъагь ашыгъагь

мым псауныгъэр къэххүмээзэхэмкэ иотдел ишащэу агъенафе. А һэнатээр ильэс 15-рэ егъэцакэ. 1992-рэ ильэсийм къыщегъэжьагъэу псауныгъэм икъэухъумэнкэ Ѣыкэ цыфхэр социальнэу къэухъумэгъэнхэмкэ АР-м иминистрэу тоф ышэ. А лъэхъаным ежэ икъещаклоу Мыекъуапэ Пшызэ шольтыр медицином

ми яшьшериль икъу фэдизээ гъунэм нэсэу амьгъэцакэ афигъэгъуэнэу щытыгъэп. Къасимэ итеплэкэ пхэшашо тоштагь. Ау ышыпхуу къызэриорэмкэ, цыф гүкэгъу гъэгъэхэм атеубгыагъэу игъашэ къыхыгь. Иныбжыкэгъум къыщегъэжьагъэу къэбзэнэгъэр

**СИХУУ Гошнагы.
Сурэтим итыр: Къасимэ
ипхъорэлъфхэм ахэс.**

Урысыем иполиции зызэхащагъэр ильэс 300 хъугъэ

ЛЭШІЭГҮҮИЩ ГЪОГУШХОР

АР-м хэгъэгу клоц 1оффхэмкээ и Министерствэрэ АР-м и Лъэпкъ тхыльеджаплэрэ ильэситу хъугъэу язэпхыныгъэ нахь агъэпытэ. Тхыльеджаплэм ипащэу Кыыкъ Бэлэ Адыгеймкэ МВД-м иобщественэ Совет хэт ыкчи зигъо 1офтхабзэхэм язэшохын-кыигъэльэгъукын нахь нафэ шыгъэнэм хэлажьэ.

Мэкъуогъум и 5-м мэфэкл зэхахьэу Лъэпкъ тхыльеджаплэм щыгъэгъэр Урысые полицие зызэхащагъэр ильэс 300 зэрэхъугъэм фэгъэхыгъагь. Темэ инэу «Урысыем иполиции: лэшіэгъуищим кыыкъоц хабзэр еухъумэ» зыфиорэр кызыэуи-хэу ар щытыгь.

1офтхабзэр Урысыем иполиции ыльэ зэрэтеуцаагъэр, хэхьонгыгъэхэм зэрафаекуагъэр, по-лицием кыыкъуагъэ гъогушхом итарихъ зыфэдэр ыкчи джырэ уахътэм ишшээрьт ин зэрэпхыришиэр, ышшэрэм имэхъанэ зынэсирэр кыыриотыкъе ыкчи цыфхэм а зэхъэмкэ дунееплтыкъе зэхэуугуфыкъигъе ялан зэрэ-фаер кигъэтхъеу гээпсыгъагь.

Мэфэклым кыырагъэблэгъа- шуазэу ыкчи уншшо зэфэшхъафхэм мэхъанэ афиши, сидигьу мышшыжъеу зэрэлжьэгъэр кигъэтхъигь. Хэгъэгум иль политикэм, щыгъэл-псэукэ шэпхъе тынчхэм полицием илофышшэхэр зэряухумаклохэр, цыиф жуугъэхэм ягупсэфынгъэ ахэм яшэнэйтэ, ягуетынгъэ бэктэ зэрэхъигь аш ипсалэ кыыхэшыгь.

Зэхахьэм хэлжьагъ Адыгэ Республиком хэгъэгу клоц 1оффхэмкэ и Министерствэ иотдел ипащэ игуадзэу, подполковни-кэу А. Д. Абакумовыр. Урысые полицием тарихъ гъогушхом кызыэрикъуагъэр, лъэпсэ ушшэгъе пытэ зериэр, ар зылажьэрэл лэшшэгъуиш зэрэхъугъэр кыы-луагъ. Хэгъэгушхом иполиции

шыгъэгъэр ильэсим Апэрэ Петр и Уна-шыокъ аэрэ полиции 1оффшлэр Санкт-Петербург зэрэшшэхэгъагъэм, Урысые полицием гъогоу кыыкъуагъэм анаэ тырагригъэдзагь.

Мэфэклым шуфэс гүшүэ кышишыгь АР-м 1экъоц 1оффхэмкэ иполковникэу Александр Ермиловым. Полицием илофышшэхэм хэбзэгъеуцугъэ-

Урысыем иполиции зызэхащагъэр ильэс 300 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ мэфэклым АР-м мы кулыкъур щызыхъыре полицие илээм щитху хэльэу 1оффшлэрэр зэхахьэм щыкагъэтхъигь. Адыгэ къэралыгь филармониет иордьё-эстраднэ ансамблэу «Ошутенэм» иартистэу Юрий Конжиным ордэу «Офицеры» кызыхэдзэм, яхгъэгу шульэгъу кыа-фыригъашшэу, зимэфэкл кулыкъушшэхэр ыкчи цыфыбэу ахэм ядэуугъэхэр къэтэджыгъэх. Мамырныгъэм, шхъафитныгъэм ялээлгээ мы таакыкхэм анахъэу пстэуми зэхашшэштыгь. Тикъэралыгьошху Урысыем ыкчи тигупсэ Адыгейм алтапсэ пытэнэу, рэхьатыгъэ-гупсэфыр ныжжы зэшшмыкъонэу тэлъяо.

МАМЫРИКЬО Нуриет.
Сурэтхэр 1офтхабзэм кы-ыштырахыгъэх.

гъэх хэбзэхуумэкю кулыкъу-хэм ялтыкъохэр, тхыльеджаплэм илофышшэхэр, журналистхэр, тхыльеджэхэр.

Тарихъ лъапсэ зиэ мэфэкл зэхахьэр шүүфэс гүшүэкъе кызы-зэуихыгь Лъэпкъ тхыльеджаплэм массовэ 1оффшэнэмкэ исектор фэгъэзагъэу Кучмэз Аминэт. Къэралыгъом хэбзэ-унэшшо пытэ ильянымкэ полицием пшьэрэлтишко зериэр, фитыныгъэ шапхъэхэм ары-

хэтхэм яшэнэгъэхэр, яамал-куячэ зыфэдэр, сэнэхъатым хэшшыкъеу фырялэм хотэу, щыгъэ-шыыпкъаагъэр анапеу Хэгъэгур лъэнныкуабэклэ зэрэхъумэрэр, мы кулыкъур зыхъыхэрэм пшьэдэкъигъе инэу ялхэр зыфэдэхэр, ахэм афэшыпкъэхуу кызыэрэрыкъохээр кыылотагь, мэфэклышхомкэ афэгушуагъ, псауныгъэклэ афэлъяагъ.

Мэхъанэ зиэ тарихъ хъугъэ-

хэр зэшшохыгъэнхэмкэ пшьэдэкъигъе ин зэрэлэр ыкчи мышшыжъхуу кулыкъур зэрэхъырэр аш кыытуагъ, мэфэклымкэ кыафэгушуагъ, гъэхъэгъэххэмкэ кыафэлэтуагъ.

Зигъо мэфэкл 1офтхабзэм итемэ шхъхээлээ кызыээзүүхырэ тхыль кыгъэлэгъоныр лахыпплэу гоощыгъагъ, ар мэклай зэпэлтүнх дахэу атегощэгъагъ:

| Полицием итарихъ.
| Советскэ милициер.

| Полициер непэ.
Адыгейм иполиции: тарихъир ыкчи мы уахътэр.

Тхыль кыгъэлэгъонымкэ экспозициер 1упкэу кыылотагь тхыльеджаплэм иеджэплэ унэ ипащэу Хъагъур Наталье.

Мэфэкл зэхахьэм джыри нахь уасэ къезытыгъэхэм ачыщых кылэццыкъухэм ясурэтшыгъэхэмкэ кыэгъэлэгъонэу «Сия-сиятэхэр полицием илофышшэх» зыфиорэр.

Ны мылькур

Джыри нахь зырагъэушъомбгъугъ

Ны мылькум фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцугъэм кызыэрэшыдэлтыгъэмкэ, унагъом псэукэ амалэу илэр нахьышу ышыным а ахъщэр пэуигъэхъан фит.

Гүшүэм пае, унэ кыышэфынэу е кыыкъэлъякъорэ сабыир кыхъухъэгъахуу пае банкым чыфэ кыыихыгъэмэ, ны мылькумкэ ыпшыныжын ылъэкъицт. Ау мыш нахьышкэ шэлхэе гъэнэфагъэ пытлыгъ. Ятёнэрэ ыкчи аш кыыкъэлъякъорэ сабыир ны мылькур кызыыфатыгъэр чыфэр банкым кыыахын ылъэкъэ къехъугъэмэ арыгъэ а ахъщэр аш ипшынын пэуагъэхъан зальэкъыщтыгъэр.

Аш фэдэ шыкъиэр унэгъуабхэмкэ федэ хуущтыгъэп. Ны мылькум иль-федэнкэ унэшшо ныбжыкъэхэм нахьышу шхъафитныгъэ яланым фэшл джыри а мылькум фэгъэхыгъэ законым зэхъо-кыныгъэ фашыгъ, нахь зырагъэушъомбгъугъ. Джы унагъом ятёнэрэ ыкчи аш

псэукэ амалхэр нахьышу шыгъэнхэм пае банкым чыфэ кыыахыгъэмэ ны мылькумкэ ар апшыныжын фитых. Аш фэгъэхыгъэ унашьом УФ-м и Примьер-министрэу Дмитрий Медведевыр кытэхагъ. Правительствэм кызыэрэритыгъэмкэ, а амалыр ыгъэфедэн ылъэкъынэу унэшшо миллионрэ мин 900-рэ фэдиз Урысыем щэпсэу.

Ны мылькум кыышыдэлтыгъэ ахъщэр 2018-рэ ильэсим сомэ мин 453-рэ мэхъу. 2007-рэ ильэсим кыышыублагь аш фэдэ социальнэ 1эплигъур зыщыиэр.

ХҮҮТ Нэфсэт.

Ацумыжъ-Къумыкъу Разает къызыыхъугъэр ильэс 85-рэ хъугъэ

КІЭЛЭЕГЪАДЖ, НЫ, УСАКІО

Хэткли шъэфэп непэ цыфыбэу кыдготхэм ашыщхэм гукіэгъу-фэбагъэр ежхэм къашлекъигъэм хагъуватэу, ядуунееплыкіе зыкыщагъотэу ыкіи ар пстэуми атырагуаша тхэн-гупшисэним зызэрератырэр.

Кіэхэри зыпишынхэ щылагъэп. Иныбжыкіэгъум кіэлэегъеджэн юфыр ыгъэцакіэз, аш горотэу лъэпкь щынакіэр, лъэпкь гупшисэр гукіэ зэригъезафэхъу къыры-къуагъ.

Ибзыльфыгъэ насыпни кыкыкоки Разает унэ-тэ дахэ ышлагъ, шыхъегъусэм, ибынхэм ынэ атемыззэу ыптугъэх, гъогу зафэ тырищагъэх. Ауээ кіэлэегъаджэу, нэу, шыхъэгъусэу Разает еж-ежыреу жыкъэшгъу гуапэ фэхъухъу усэхэр, къэбархэр, рассказхэр, повестьхэр

ытыххэ мэхъу. Я 90-рэ ильэсхэр аригъ гээзетэу «Адыгэ мақъэм» кычахъэу, итхыгъэ зээ-тлаа-хэр кыхиутихъу зыргъяжъэм. Аш дэжкын енэгүягъо кыфекло-гъэ юф мысынкіэм — усэн-тхэним — зэкииубитэштми ежь Разаети ымышлэгъенкі.

Ау гупшигъэм ыцылэ зыубы-тырэр шурышыкіе аш кызэ-римытупшырэр хэткли нафэ. 1999-рэ ильэсийн Ацумыжъ Разает ихэшыгъыгъэ усэхэр зыдэт тхиль цыклоу «Открывайте сердца» зыфиору урысбээкіе къыдэгъигъэр Майя Яворовская эзидэзкыгъигъ.

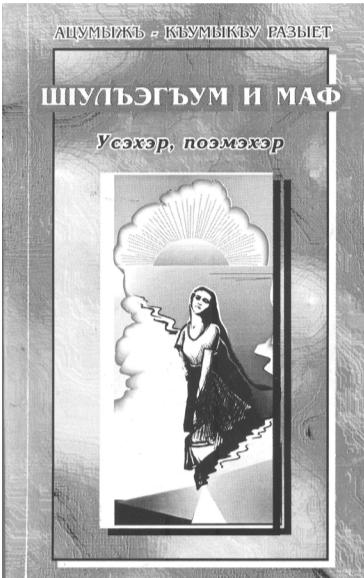
Разает иусэ тхиль цыкуюми, исатырхэр ушыагъэх, купл зиїх. Ахэмкіе бзыльфыгъэм тхильеджэхэм адигэ бгъэнэ-шхъе унэ цыклоу тинчыгъо-зэ-гурьонигъэр зэрилтым ипчье къафыззэуихъигъ: «Шуукъебла-

гъэх сихэку, сиунэ» ылоу. Цы-фыгухэр зэлухыгъэхэу, зэрэлтийтэх, эзфесакхэу щытын-хэм кыфеджэ усаклор «Цыф-хэр! Шыгу тупшыгъэним шу-шымыщын», — кыщело аш усэу «Открывайте сердца». Бзыль-фыгъэгу цыккужыуеу, ау гушхолыбланэм бэ эифэрэр; адигэ куаджэр зэрэштэу, икласэу Адыгэ хэкур, лъэпкын ыцэ зылэтигъэ адигагъэр. Цыфыгъэ шэпхэ дахэр ныбжырэу чым кызыэрэтенэштэр, лэшлэгъухэм апхырыкыэз лээжыкъэхэм гъуа-зэу зэрэштэр Разает иусэ сатырхэм ашыкігъигъэтхыигъ. Игушыл посынкіе, нафэ, зэдештэ, купл ил.

«Для мира родились» зы-фиорэ усэм гушло мақъэр зэ-федэкіе кыхэуки:

Пять лет республике моей!
Живет с годами, не старея.
Свой первый отмечает
юбилей
Жемчужина Кавказа —
Адыгея.

Усаклоу Ацумыжъ Разает бэ зымыгъэгупсэфырэр — иадигэ лъэпкь зэо мыухыжхэм зэрэ-ратэкъухыгъэр, зэрээбгырачыгъэр. Ау лъэпкь лъачае чыгу-жын къинагэм ылтапсэ кыз-эрээцеуцожыгъэм щэгушу-кыи ыкіи ильэпкъэгъую тыйдэ-шигъэхэм ядже яхэкуж къа-гъээжынэу. Разает ыгу цыф-хэм къафыззэуихъигъ темыщи-ныхъеу, игупшигъе самэхэмкіе адэгощэнир нахь тэрэзэу ыльты-тагъ ыкіи мэгугъе исатырэ-тхыгъэхэм ау сидми армы-

къырыкъуагъэр иусэхэу «Сичыл», «Сыкыхъухыгъа» сэ бын лужум сицэнтхуафэу», «Пшъешшашу алии кысэджагъэх», нэмэвхэм къацыриотыкыгъ. Икъоджэ-гъу нахыжхэм, цыф цэрилоу чылэм къидэгъигъэхэм иусэ алигъякагъ. Разает усакло-орэ-дьохэм, композиторхэм ыгу ашэфэу усабэ афитхыгъ. Шыен-ныгъэр, цыфхэр гъунэнчье зэрикэсагъэхэм а зэкіе ишыс.

Мы сборникым къидэхъагъэх шульэгъу къабзэм, зэфыщыты-кіэ-шыкіе дахэхэм афэгъэхы-гъэхэр. Шульэгъур, гукіэгъур, къэбзагъэр, дэхагъэр зэгопчын-хэу зэрэшмытхэр — а зэкіе Ѣшыкіэкіе тинчным лъансэ зэрэ-фэхъухэрер усаклом итхиль къыхэштыгъ.

Ацумыжъ Разает исэнхэхтэльтигъеу психолог дэгьюи зыкыгъэнэфагъ: ылъэгъуяа, зэхихыгъи, дэгью, дахэу е гуммыштэу ахэлтыр иусэ сатырхэм къацылонир фызэшлокыгъ. Усаклом акыл чан ил, бээ дахэ ыуль, адигабзэр ыгъэбзэрэ-бзагъ, ыгъэптигъ, лъэпкь литературэе ежь илах гъэнэфагъэхильхъагъ.

Ацумыжъ-Къумыкъу Разает щылагъэмэ, кызыыхъугъэр ильэс 85-рэ хүүштэгъэ. Ыцэе елонир, иусэхэр, ирассказхэр егъэджэн программэхэм ахэгъэуцагъэу кіэлэджаклохэм ыкіи ныбжы-кіэхэм зэлъягъэшлэгъенхэр, игугъу нахыбэрэ шыгъэнир усаклом къылэжыгъеу сэлъйтэ.

**МАМЫРЫКЬ
Нуриет.**

Ацумыжъ-Къумыкъу Разает ыгу цыфхэм къафыззэуихъын, адигэ лъэпкын идуунэе гъэшлэгъон иусхэмкіе, ирас-сказхэмкіе тхильеджэхэр хи-щэнхэр кызыхэкъигъэр зыщыш лъэпкыр гъунэнчье икласэу, аш ишылкіе-псэуки, ихабзи, ибзыпхы цыф лъэпкь зэфэ-шхъафыбэм аригашлэмэ лъэ-шэу зэрэшоигъуагъэр арэу сэ-сеплы.

Разает 1933-рэ ильэсийн Тэххутэмькье районом ит къудажу Афыпсыпэ кызыыхъугъ, шеджагъ. А уахътэм анах мэхъян зэрартиштыгъэ кіэлэг-тэдже сэнхъятыр ежими кы-хихи, къудажеми, нэүхжим Мые-куупэ кызыэжкъожхэм, кіэлэ-еяджэу юф ашишлагъ.

Иадыгабзэ идэхэгъэ-фэба-гъэ езэштиштыгъэ, ильэпкь шэн-хабзэхэр, зеклокіе-шы-

АнаІэ тырагъэтынэу къяджэ

Кіэлэцыкъухэм якъэухъумэн и Дунэе мафэ тикъэралыгъ щыхагъэунэфыкыгъ. Ар ялэубытыпэу гъогурыклоир щынэгъончъэнимкіе Къэралыгъо автоинспекцием и Гъэ-лорышаплэу Адыгейим щылэм иофишлэхэм нахыжхэр сабийхэм япсауныгъэ къаухъумэн зэрэфхаар джыри зэ агу къагъекъижыгъигъ.

Полицием иофишлэхэр амьуукъонхэу, кіэлэцыкъу-хэр зэрэшхэ зыхъуклэ, щынэгъончъэним ибгы-

рыпхкіе рапхыхъанхэу къяджагъэх.

Гъогум хъугъэ-шлагъэ кызытихъухъэкіе, шапхъэхэр зыкукуагъэхэм адисхэм шьобж хыльэхэр атешагъэхэ хууним ишынагъо зэрэштиэр кулыкъушлэхэм къаолатагъ. Сабий цыкъухэр щынэгъончъэу зэрашнэнимкіе автолюльхэм ыкіи автокреслэхэм мэхъянэшно зэрилэр полицием иофишлэхэм къыхагъэштыгъ.

Гъогурыклоир щынэгъончъэнимкіе Къэралыгъо автоинспекцием и Гъэлорышаплэу Адыгейим щылэр

Шапхъэхэр зыукъохэрэх агъэпшынэх

Автотранспортын шхъаныгъупчэу хэлым нэфынэу пхырыкырэр техническэ регламентым кыгъэнэфэрэ шапхъэхэм адиштэним фэлорышлээрэ федеральнэ хэбзэгъэуцагъэр аштагъ нахь мышлэми, Адыгэ Республиком иавтомобиль гъогухэм атет машинэхэм мы шапхъэхэр амьгъецакіэхэу, ахэр пленкэ шуцлэкіе гъэпкагъэхэу бэрэ кыхагъэшты.

Мын фэдэ машинэхэм арьс водителхэм ягъогу тэрэзэу зэрэмьлэгъэрэ (анахай эчшым) кыхагъыкіе ахэр хуугъэ-шлагъэхэм ахэфэх.

Адыгэ Республиком игъогухэм хуугъэ-шлагъэ тхъамыклоу къатехъухъэхэрэ нахь маклэ шыгъэнхэм фэш АР-м хэгээгү клоцл юфхэмкіе и Министрствэ гъогурыклоир щынэгъончъэнимкіе и Къэралыгъо автоинспекции мафэ къэс пэшлорыгъэшл юфхъбаэз «Тонировка» зыфиорэр регъэ-клоцлы. Юфхъабзэм хайхай полицием икъулыкъушлэхэм зиалч пленкэ шуцлэкіе гъэпкагъэхэу автомобилхэр къагъэуцагъээ, тазырхэр атыральхъэх.

Гъогурыклоир щынэгъончъэним, техническэ регламентым кыгъэнэфэрэ шапхъэхэр шоокл имылэу гъэцкагъээн-

хэм афэшл гъогу-патруль къулыкъум иофишлэхэр машинэхэр нахыбэрэ зэрэ-клохэрэ гъогухэм атетхэу шапхъэхэр зуукъохэрэг агъэпшынэх.

Полицием имайорэу Т. Лыунаэр.

Урысыем и Мафэ фэгъэхьыгъ

Сурэтхэр щылэнэгъэм иштаклох

Урысыем и Мафэ фэгъэхьыгъ къэгъэльэгъон тыгъуасэ Мыекьюапэ кыышызэуахыгъ. Мэкьюогъум и 12-р тэзышыпсэурэ къэралыгъом имэфэкъ зэрэхъугъэм ехыилэгъэ зэхахьэм сурэтышхэр, еджаклохэр, нэмикхэри хэлэжьагъэх.

Республикэм исурэткъэгъэлъегъуплэ ишацэу агаача. Бырсыр Абдулахъ пэублэ гущыиэкъэ зэлукъэгъур кыизэуихыгъ. Зэльшэрэ искуствовдээ, сурэтышлэй Лэупэкъ Нурбый сурэтэу къагъэльягохъэрэм осэ ин афишигъ. Гъогунэктю Мухтарбый, Къат Теуцожь, Елена Абакумовам, фэшхъафхэм яшшахъэм щылэнэгъэм щыщ едзыгъохер кыизэрагъэльягохъор эхъунэфыкъигъ.

Нарт Саусэрыкъо ишылекъэлесүкъэ М. Гъогунэктю къэгъэльягохъ. Тхъожьыер ылашхъэ щыт. Сэтэнэегуаш лъханчэу щыт. Гъогунэктю Мухтарбый, Къат Теуцожь, Елена Абакумовам, фэшхъафхэм яшшахъэм щылэнэгъэм щыщ едзыгъохер кыизэрагъэльягохъор эхъунэфыкъигъ.

Щагум изытет — зэкхэри сурэтышхэм кызызэльиубытыгъ. Тхъожьыер Саусэрыкъо къепллы, ау рэхъатныгъэ ишпыш, уахтэм кыифихыщыр къэшшэгъуа.

Къат Теуцожь исурэтэу нэбгыритлур зэрээпэуцугъэр, зэрэбэнхэрээр фэлэпэласэу кыщегъэльягохъ.

Ю. Кириченкэм исурэтэу «Пчыхъэр» зыфилорэм уепллыгъэ нэмикхэм юфшагъэхэм уасэ афэшшы ёзхукъэ, къахэбгээшыщыр неушрэ мафэр нахьышу зэрэхъущыр ары.

Г. Назаренкэм исурэтэу «Гъатхэр» непэрэ щылакъэм кыыпкырэки. Хатэм хэтих, щагум щэлажьех. Къагъэктюрэл макъэп. Щагур чыгхэм къагъэдахэ, ау зэфэхъысыжхъэр шынхэм фэш унагьом изэгурьоншгъэ къыхэбгээшы ёзхукъэ, пшоигуу. Лэжыгъэ бэгъуагъэ къахъижын ямурад.

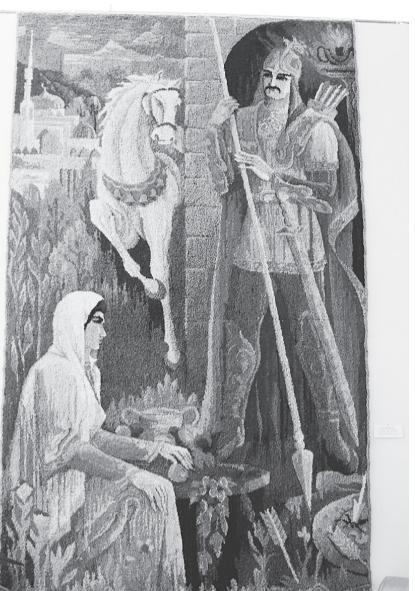
Н. Лэупакъэм исурэт гъэмамфэм ехыылгагъ. Гупшысэу юфшагъэ хильхъяацэр щылэнэгъэм дештэ. Е. Абакумовам, А. Быр

сырым, В. Нихотиним, Ф. Пэттиуащэм, фэшхъафхэм яофшагъэхери лъэгъупхъэх.

Живописым, графикэм, нэмикхэм зафэбгээзагъэми, сурэтышхэм уакынштхунэ юфшагъэ я. Э. Овчаренкэм, О. Бреславцевам, Р. Хъуажъым, нэмикхэм ясурэтхэр лъэхъаным дештэх.

Адыгэ Республикаем искуствэхэмкэ иколледж иеджаклохэр сурэтхэм япльхээ, зэгъэпшэнхэр ашыгъэх. Тарихыр къизыточыкхэрэр, неушрэ мафэм уфэзыщхэрэр ныбжыкъэхэм нахь ашгээшшэгъоных.

— «Адыгэ Республикаем изаслуженэ сурэтыш!» зыфилорэ щытхуцэл Василий Нихотиним джырэблагъэ къыфаусыгъ, — кыышчиуагъ зэхахьэм Бырсыр Абдулахъ. — Василий тыфэгушо, ишэхъяацхэхэм ахигъэхъонэу фэтэо. Зэльшээрэ сурэтышлэй Аб

рэж Гощэфыжь къэлэеджаклохэр къеуцокыгъэху зытэльгъум, нэгшоу къафиуатэрэр тшлгээшгээшонигъ. Щылэнэгъэм ехылэгъэ сурэтхэр гуриошошух...

Сурэтхэр къэгъэльэгъоным кыышытетхыгъэх.

Кіэлэцыкхэмрэ искуствэмрэ

Тыкъэзыуцуухъэрэ дунаир ашлодах

Тыкъэзыуцуухъэрэ дунаим икъэухъумэн фэгъэхьыгъэ юфхъабзэу Урысыем щыкторэм кіэлэеджаклохэр хэлажьэх. «Кіэлэцыкхэмрэ иильэси 10» зыфилорэ юфхъабзэу Урысыем и Президентэу Владимир Путинир кіещакло зыфэхъугъэм ар хэхъэ.

Мыекьюапэ ихудожественне кіэлэцыкхэмрэ икъэбзагъэхъигъ къэгъэльэгъоным Урысыем исурэтышхэм я Союз хэтэу Елена Абакумовар кыышыгүүштагъ. Кіэлэеджаклохэм 33-рэ зэнэкъокъум хэлэжьагъ. Щитхуцэхэр кыидэзыхыгъэхэм Е. Абакумовар афэгушуагъ, шүхъафтынхэр аритижьгъ.

Адыгэ Республикаем искуствэхэмкэ икъэлэцыкхэмрэ еджаклохэр Лъэцэрыкъо Кимэ ыцэ зыхырэм Адыгейим культурэм-

кэ и Министерствэ 16-ынхъу кыифэхъу, сурэтхэр еджаклохэм ашынхэм фэш зэнэкъокъур зэхашагъ.

Нэбгыре пэпчь ишпэлэсэнхъэ хигъэхъоным, исэнаушыгъэ кыгъэльэгъоным фэш шьофым итхэу кіэлэеджаклохэм сурэтхэр ашыгъэх. Дунаир зэрэлэгъурэ шыкъэм уасэ фашызэ, гупшысэу ялэр тхъапэм тырашыгъэ юфхъабзэу къагъэльэгъуагъ.

Къалэу Мыекьюапэ, поэ-

уплэхэу Кошхъаблэ, Красногвардейскэм, Джаджэ, Афыпсыпэ, Тульскэм, Яблоновскэм, Инэм, Каменномостскэм якіэлэеджаклохэм яшлэнэгъэ зэнэкъокъум кыышагъэльэгъуагъ.

Еджаклохэм учэсэу сурэт зэрэшшырэмрэ мэзым е шьоф зэйким ушыгъэу плэгъурэр сурэт шынынмрэ зэтэхъ. Кіэлэеджаклохэм дунаим идэхагъэ, тигъэм инэбзийхэм чыгур кыизэрагъэнэфырэр, Кавказ икъушхъэхэм ятеплэ,

кушхъэхэм япсхъо чьэрхэр, посм икъэбзагъэ, гъатхэм дунаир нахь кіэраклохэм зэрэхъурэр, фэшхъаф сурэтхэри гум къеуцокыкх.

Дунаир шхуантлэу, дахэу зэрэштийр къэдгээнэжьын, спортыр ыки лъэпкын ипсауныгъ, щылэнэгъэр шүхъафтын къыфэш, лъэпк шэн-хабзэхэмрэ зеклюаклохэмрэ, нэмикхэтихэмкэ кіэлэеджаклохэм яшлэнэгъэ къагъэльэгъуагъ.

Кіэлэцыкхэмрэ шум, дэхагъэм нахь афэшагъэх. Гур къабзэш, сурэтэу нэбгыре пэпчь ёзхуцагъэхэрээр кіэлэеджаклохэм, зэхшаклохэм шукъэ афэтэльэш.

ЕМТЫЛЛЬ Нурбый.

Сурэтхэр зэхахьэм кыышытетхыгъэх.

банакло, мыхъо-мыштагъэкъ щылэнэгъэр нахь дахэ зэрэмыхъущыр кіэлэеджаклохэм дэгьоу къазэрэгурьиорэр. Шүшлэгъэр цыфым кыизэретэжырэр, дэгьур дэим зэрэтеклорэр кіэлэеджаклохэм яшшагъэхэм къащаагъэльэгъонымкэ амалышуухэр агъэфедагъэх.

Республикэм икъэлэеджаклохэр тыкъэзыуцуухъэрэ дунаим икъэухъумэн, итъэдхэн зэрэлжэхъэрэр кіэлэеджаклохэм, зэхшаклохэм шукъэ афэтэльэш.

Искусствэр — тибаиныгъ

ЯорэдкИ, якъашъокИ тагъэгушхо

Я Х-рэ Дунэе фестиваль-зэнэкъокью «Адыгейм ижъогъожыхэр» мэкъуогъум и 8 — 11-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние щыклошт.

Урысыем ишъольтырхэм ямызакъо, Афганистан, Германием, Монголием, Казахстан, фешъхъафхэм къарькыщтхэр фестивалым хэлэжжэштых. Урысыем, Адыгейм культурэмкэ язаслужене юфышэу ЛыхъукI Андзаур осэш купым пещэнныгъэ дызэрихьацт.

Адыгэ Республикэм культурэмкэ иминистрэ игудзэу, Урысыем, Адыгейм, Ингушетием культурэмкэ язаслужене юфышэу Шъэуапцэкъо Аминэт зэхэштхэр купым итхамат. Аш къызэ-

ретиуагъэу, фестивалым кэлэцыкI 1000 фэдиз щызэнекъо-къушт. Ростелекомын икъутамэу Адыгейм ёйшэр лэпшэгъу къафэхъушт.

2018-рэ ильэсир шүшшэнэм, гуфаклохэм я Ильэс. Ростелекомын ишъуагъэкI фестивалым хэлажжэхэрэр мэфищым ыпкI амьтэу телефонкэ гушиэнхэ алъэкъишт. Арышь, ны-тихэр, лахылхэр, ныбджэгъухэр илыягъэу гумэкыщтхэп, зэлъыгъесыкI амалхэр Адыгейм щагъо-щтых.

Цэрылохэр къырагъэблэгъэштых

«Адыгейм ижъогъожыхэр» зыфилорэ фестиваль-зэнэкъокьюм ильэс зэфэшхъафхэм хэлэжжэхэр искуствэм цэрио щыхъугъэх. Мэкъуогъум и 8-м фестивалыр игъеклотыгъэу пчыхъэм сыхъатыр 6-м къызэуахышт. Гъэшгъёныр «Адыгейм ижъогъожыхэр» льапсэ ашызышыгъэхэр къызэрерагъэблэгъэштхэр ары.

Дзыбэ Мыхъамэт, Быщтэкъо Азэмэт, Даутэ Сусан, Лъепцэ-

рыш щамил, ГъукIэлI Батыр, Еутых Вячеслав, Хазэещыкъо Мос, Ордэн Фатим, Мигу Айдэмыр, Цышэ Зарет, Къулэ Алый, Шъэуапцэкъо Сайд, Мышъэ Андзаур, Къэрданэ Адам, Мышъэ Азиэ, Дзыбэ Фатимэ, фэшхъафхэр лъепкэ искуствэм щашшэх.

Пчыхъэзэхахъэм зыцэ къето-гъэ артистхэм ашыщхэр, къешуаклохэр хэлэжжэштых. Цышэ Зарет Адыгэ Республикэм искустввхэмкэ иколледж къуухыгъ, Адыгэ

къэралыгъо университетым чэххягъэу ишъэнэгъэхэм ахегъахъо. Фестивальхэм, республикэм имэфэки зэхахъэхэм арагъэблагъэ. Урысыем изаслужене артисткэу, Адыгейм инароднэ артисткэу Нэхэе Тэмэрэ икъэлэгъадж. З. Цышэ Зарет орэдьо цэрио хуущтхэм ахэтэлти.

Джырэблагъэ къэзэкъ куль-турэм ия XXVII-рэ фестиваль Мыекъопэ районым щыкгуагъ. Цышэ Зарэ зэфхъысыжь пчыхъэзэхахъэм адыгэ джэгум фэгъэхыгъэ орэдьо мэкъэ дахэкIэ къышиуагъ. Карелием, Темыр

Осетием — Аланием, нэмийкхэм къарькыгъэхэр бэрэ лэгу къыфтеуагъэх.

— «Адыгейм ижъогъожыхэр» еджапIэм фэтэгъадэ, — ело республикэм инароднэ артистэу, ансамблэу «Испльамыем» ипшынау Мышъэ Андзаур.— Лъепкъ зэфэшхъафхэр хэла-жъех, щысэ зэтырахы.

Фестивалым «Гъогу маф!» етэло. Орэдьохэр, къешуаклохэр, нэмийкхери зэнэкъокьющтых, гъэхъагъэ зышыхъэрэр къыхагъэштых, шуухафтынхэр афашиштых.

Сурэйтим итыр: «Адыгейм ижъогъожыхэр» етэжэлэ ашызышыгъэу Цышэ Зарет орэд къео.

Дзюдо

Кобл Якъубэ фэгъэхьыгъ

Педагогикэ шээныгъэхэмкэ докторэу, профессорэу, СССР-м изаслужене тренерэу, самбэмрэ дзюдомрэкэ Мыекъуапэ ибэнэпIэ еджапIэ льапсэ фэзышыгъэу Кобл Якъубэ фэгъэхьыгъэ шээжь зэнэкъокью мэкъуогъум и 7 — 10-м Адыгэ къэралыгъо университетым дзюдомкэ щыклошт.

Кобл Якъубэ Олимпиадэ джэгунхэм, дунаим, Европэм дышье медальхэр къащызыхыгъэхэр, шээныгъэлэхъхэр ыгъэсагъэх. Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкэ и Институт икъызэхүхин кэшакло фэхъуи, ильэсийбэрэ пещэнныгъэ дызэрихьацт.

Спорт Унэшхом Кобл Якъубэ ыцэ фаяусыгъ, республикэм имызакъо, хэгъэгу зэнэкъокьюхэр аш щызэхаштх. Физкультурэмрэ

дзюдомрэкэ Институтым Кобл Якъубэ фэгъэхьыгъэ шээжь музей къышизэуахыгъ.

— Тикъуаджэу Шлонкъо Кобл Якъубэ къыщыхуагъ, — къутиуагъ Адыгэ Республикэм дзюдомкэ ихэшьыпкыгъэ командэ итренер шхъяалэу, Адыгейм изаслужене тренеру Бастэ Сэлым.— Гъашшэм шүшшагъэу щыриэр тэгээльяанIэ, щысэ төтэхы. НыбжыкIэхэм юф адатшэ зыхъукэ зэгъэпшэнхэр зэрэтишыгъэ штхэм тызэрэфигъасэштгэгъэр, урчэжжэгъо зэрэтишагъэр тщыгъупшэрэп.

— СыкIэлэцыкъо Къэбэртэе-

Бэлькъарым сыкыкки, Мыекъуапэ сывкызэрэлкогъагъэм ишъуагъэкI юртшом гъэхъагъэ щысшыгъ, — игупшысэхэм ташгэгъуазэ Олимпиадэ джэгунхэм дышье медальр къащидэзыхыгъэ Мудрэнэ Бисльян.— СамбэмкI, дзюдомкI Мыекъуапэ ибэнэпIэ еджапIэ зышызгъэсагъ. Адыгейм итренерхэм гүнэ имышэу сафэрэз, ахэр арх спортышом льапсэ щысэзгъэшыгъэхэр. Кобл Якъубэ фэгъэхьыгъэ зэнэкъокью сывхэлажэе шооигъу.

Кыблэм, Темыр Кавказым, Москва, Ленинград хэкум, Урысыем инэмийкI шольтырхэм къарькыщтхэр мэкъуогъум и 7 — 10-м Мыекъуапэ щызэукоштых. Дунаим щыцэриохэр алтырэгъум дзюдомрэкэ Институтым мэкъуогъум и 8-м пчэдыхжым сывхатыр 10-м аублэшт. Республика физкультурэмкэ юкы спортымкэ и Комитет, Адыгэ къэралыгъо университетым ялацэхэм, нэмийкI зэхэшаклохэм спортыр зышшогъэшшэгъонхэр рагъэблагъэх, ыпкI амьтэу бэнэгъухэм ялпынхэр альэкъишт.

Нэклубгъор зыгъэхъазыгъэр Емтыйль Нурбай.

Зэхэзыщагъэр
ыкИ къыдэзы-
гъэкъирэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъюфхэмкI, Икъыб къэралхэм ацы-
псурэ тильэпкъэ-
гъухэм адыярIэ зэпхы-
ныгъэхэмкI љыкИ
къэбар жуугъэм
иамалхэмкI и Комитет

Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-
шыIэр:
385000,

къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приимэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къАихырэр А4-кIэ
заджэхэр тхъапхэу
зипчагъэкIэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкIунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхэр редакцием
зэкIегъэжъокъых.

E-mail: adygoevoice@
mail.ru

Зышаушихъатыгъэр:
Урысы Федерацием
хэуутын юфхэмкI, теле-
радиокъэтын-
хэмкI љыкИ зэлты-
ИсыкI эамалхэмкI
и Министрствэ
и Темыр-Кавказ
ЧыпIэ тэгъоры-
шиапI, зираушыхъатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышаушихъатырэр
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкI
пчагъэр
4673
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1159

Хэутыным узшы-
кIэтхэнэу ѿт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зышаушихъатыгъэх
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъаIэр
Дэрэ Т. И.

Редактор шхъаIэм
игудадэр
МэцлIэкъо
С. А.

ПшъэдэкIыж
зыхъырэ секретарыр
ЖакIэмкIо
А. З.